

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. 12 fr.
Félévre.....	12 „ 6 „
Negyedévre.....	6 „ 3 „
Egy óra.....	2 „ 1 „
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ 5 „

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Obsztrukció.

Az »Ujság« részére írta; **Sebess Dénes**, országgyűlési képviselő.

Kolozsvár, február 14.

A parlamentben elkecseregett küzdelem foly a tervbe vett katonai javaslatok ellen. A függetlenségi pártok egyesültek abban a törekvésben, hogy a javaslatok törvényerőre emelkedését minden módon meg kell akadályozni. Az agyonsanyargatott, eladósodott és Ausztriától évszázadok tervszerű gazdasági politikájával kizsárolt magyar nemzet el nem viselhet több terhet.

Eltekintve a javaslat időszerűségétől, minden magyar hazafi szívét felháborodással kell, hogy eltöltse az a bánásmód, melylyel a jogos, hazafias aggodalmak, kívánságok a kormány részéről fogadtatnak.

Különösen a kivézenyelt tábornagynagy hányivetisége az, a mi megdöbbent a hazafiasan gondolkodókat.

Fejérváry báró honvédelmi miniszter elfelejtkezett arról, hogy ő magyar miniszter, hogy magyar képviselő és a törvényhozás tagja, s mint ilyen nemcsak jogokkal bír, de kötelességekkel is, melyeket magyar hazája és a magyar nemzet iránt eddig vajmi kevésé gyakorolt.

Ő előtte fontosabb az, hogy a császár hű katonája — akaratának eszköze lehet. A magyar király, a magyar állameszme előtte ismeretlenek. A hadsereg százados magyar-ellenes hagyományai mentek át gyermekkorától vérébe, el sem tud képzelni jogos törekvésnek olyat, mely az egységes birodalmi eszme legpregnansabb kifejezőjét, a hadsereget nemzeti szellemben akarja alakítani.

Az a harc, melyet az egyesült ellenzéki pártok folytatnak, korszakalkotó lesz. A hadsereg a kiegyezési törvényekben, mint érintetlen szentség tartatik fenn a felségjogok számára. De a magyar király felségjoga számára és nem az osztrák császár rendelkezésére.

Már pedig azon intézkedés, hogy a hadsereg egységes vezérlete és vezénylete címe alatt tőlünk idegen — nekünk ellenséges szellem hatotta át hadseregünket, idegen

vezényszóra hallgat, nem felel meg az annyira hiányos hatvanhetes kiegyezés követelményeinek sem.

A magyar állam souverenitása, a magyar állam nemzeti jogai kérének és követelnek itt meghallgatást. Minden nemzet veszületett ősjoga az, hogy nyelve szouverén. E szouverénitásnak meg kell nyilatkozni az állami intézmények minden terén, a közigazgatás minden ágazatában és ne nyilatkozzék meg a hadsereg, a haza legszentebb védelmének eszközei szervezetében?

Vagy alkotmányos komédiát játszunk burkolt abszolutizmus alatt, vagy önálló nemzet vagyunk. E kérdés el kell dölni.

Az ellenzéki pártok semminemű eszköztől nem riadhatnak vissza, hogy gátat vessenek a hazánk önállóságát, függetlenségét sértő intézkedéseknek.

A mi egy függetlenségi képviselő lesz a parlamentben — pedig lesz akárhány felhasználás után — hazafias, legszentebb kötelessége lesz, hogy minden erejével ellene álljon a soldateszka minden tulkapásainak.

= Győrffy Gyula mandátuma.

Mint megírta: Győrffy Gyula lemondott a csikszentmártoni kerület képviselői mandátumáról csak azért, hogy ott újra fel lépjen. Azonban mint értesülünk, még egy szabadelvű párti jelölt lesz: Bochkor Károly dr. egyetemi tanár személyében. Így formán valószínű, hogy a függetlenségi párt is állít jelöltet, mert a szabadelvű tábor megszűlése esetén, a függetlenségi párt jelöltjének megválasztása nem jár nagy nehézséggel.

A párbaj ellen.

Kolozsvár, február 13.

Egy rövid hírben emlékeztünk meg a minap, arról az indítványról, melyet *Kossuthágyi Ignác* egyetemi tanár a »Nemzeti Kaszinó«-éle terjesztett és a melyben azt óhajtja, hogy maga a Kaszinó álljon a párbajellenes mozgalom élére.

Ez a kérdés talán sehol sem oly mértékben aktuális, mint nálunk, ahol bizony alig mulik el nap, hogy két ember ne álljon szembe egymással, *lovagiasan* intenzi el a becsületen esett föltoakat. Hogy itt Kolozsvárott valósággal dühöng a párbaj, annak a magyarázatát részben megjelöljük abban, hogy az egyetemi tanulmányokra az egész ország fiatalága keresi fel városunkat. A fiatal vér pedig forr, pezseg, a szélsőségekre egyáltalában hajlandó és ugyszólván

egész társadalmi életünk hozzáfőrmálódott, a meglehetősen domináló egyetemi élethez. Nyígyon természetes és ezen körülményből öaként folyó és értetődő jelenség, hogy ma ugy állunk itt és másutt is, hogy sokkal több erkölcsi bátorság szükségeltetik egy kihívás megtagadásához, mint annak elfogadásához. A tudós professor bizonyára felismerte e ténynek káros hatását és bizonyára ez indította őt arra, hogy ismeretes indítványát megtegye.

A »Nemzeti Kaszinó«, mely az utóbbi időben kezd mindinkább érdeklődni a társadalmi mozgalmak iránt, a leghivatottabb arra, hogy nemcsak a párbajok megszüntetését célzó törekvéseket támogassa, hanem élére álljon, vezető szerepet vállaljon a párbajellenes mozgalomban.

Nagy tekintélyével és az összetömmörített erők kellő felhasználásával, bizonyára eredményes működést fejthetne ki e téren, amelynek mindenestire meglenne az a haszna, hogy a párbajok statisztikájában apadás állna be.

Talán alkalomszerű volna, ha konkrét javaslatokkal állnánk elé e kérdésben, de mivel Kossuthágyi Ignác indítványa nagyjában megmutatja a helyes utat, feleslegesnek tartjuk, hogy a kaszinó intézőinek mi adjunk utmutatást.

Mi csak annyit kívánunk e kérdésben megjegyezni, hogy ha a társadalom vezető emberei nemcsak szóval, de tettekkel is megmutatják, hogy e középkori intézményt, az állóvagtaskodásnak — néha végzetes kiámenetelű — komédiáját, perhorreszkálják: akkor a társadalom azon elemei, kikben nincs elég bátorság arra, hogy egy kihívást visszautasítsanak, szintén tettekkel fogják bebizonyítani, hogy a párbajt nem tartják alkalmasnak ügyeik elintézésére.

Mi hisszük, hogy Kossuthágyi Ignác indítványa felett nem fog a Kaszinó sem egyszerűen napirendre térni, hanem figyelembe véve ama nagy érdekeket, melyek a párbaj-mánia terjedésének megállításához fűződnek, nemcsak arra ott találjuk a Kaszinót a nyílt színen, kezében a párbajellenes mozgalom zászlójával.

Erdekesnek tartjuk az alkalommal megemlíteni, hogy I. Rákóczy György erdélyi fejedelemnek volt egy válogatotott csapata »nemes társaság« név alatt. Mai nyelvem nemes testőrségnek nevezhetnők. Ennek a nemes társaságnak külön, rendszere törvénykönyve is volt, mely XXIV. cikkéből állott. Egyik cikke a párbaj ellen szól a következőképen: »A nemes erkölcs-höz nem lévén illendő, hogy valaki maga felebarátjával versenkedjék, haragoskodjék és veszekedjék: azon legyenek azért a nemes társaságbeliek, hogy egymást megbecsüljén, azoktól macokat megóvják, mert (ha) valaki társát haragból pofon találja csapni, be mondván az auditornak és megbizonyítván, viszont a szenvedőtől az olyan, az egész sereg jelenlétében pofon fog csapattatni.

Az egymás között való duellizálás közönséges tilalom alatt lévén, a ki maga társát fegyverre hini comperiáltatik, autoritásban léssen a tisztoknak, hogy az

zsákat virít az arcán: ezek a tanuim arra, hogy nem titkolhatja el a szerelmét....

— Ne folytassal.... kérlette a leány a férfit.

— Ne szóljon így hozzám, ne taszítson el Irma. Én szerelem, igaz őszinte érzéssel. Nincs az az erő, amely kitépné szívemből, nincs az a hatalom, amely elszakítaná tőlem....

— A szavam máshoz köt....

A férfi megtántorodott erre a szóra. Elbocsátotta a leány kezét, a ki felugrott a pamlagról, melyen ült és át akart menni a többiek közé. A férfi utána kapott:

— Irma, ne hagyjon így el! Egy szót vágott a szemem közé, a mely megrendítette egész lelkemet. Igen... igen... magát máshoz köti a szava.... én pedig már rég megtartottam eljegyzésemet: *a fájdalommal, a bubánattal, a szomorúsággal....*

A leány reáfőggesztette szemét a férfi arcára. Halottalvány arcot látott, melyből a két szem sugara megtörve vetődött reá. Megdöbbentette az a mélységes fájdalom, mely kirezgett a férfi hangjából, előtört annak tekintetéből. Ugy érezte, hogy ezzel az emberrel a sors igazságtalanságot követelt el. S valóban egy belső hang azt sugta, hogy adósa ennek az embernek egy kis szeretettel, egy csópp részvétellel. *Ez az érzés vett erőt rajta*, midőn így szólt a férfinéz: hallgasson hát meg, mert ez a helyzet már így

olyat árestomba tétecsék és mindaddig ott tartásák, miglen az összeveszett társával meg nem békélik. Ha pedig valaki ugyan valósággal duellizálna és társát az által megölné, minden kegyelem nélkül feje vételek és mind az ölé, mind pedig a megöletetett, akasztófa alatt fog eltemettetni, sőt, ha csak megsebesítenék is egymást, a nemesi társaságból kirekesztetnek, mint a kik az igaz szeretetből társaságot felbontván, arra tovább érdemeseknek nem ítéletnek, ide értvén azokat is, akik a duellizálásban secundánsul közben adnák magukat. A mi pedig illeti azon gyalázatos böcsötelenítést, amidőn ki mást huncutnak mond, ahonnan leginkább szokott a duellizálás megjelenni, az iránt azt observálják a nemes társaságbeliek, hogy ha a mikor egymás között történik, senki e másikra, büntetés alatt fegyverét ki ne vonja, hanem a megsértődött fél tegye le panaszát a jelenlevő főtisztviselőnél és auditornál, a melyre nézve is tétecsék az excedens árestomba, a ki is, ha megbizonyítja, hogy a társa, vagy a harcon gyalázatosan viselte magát, vagy már annak előtte meghuncutotzatván, elszenvette volna és azon okokra nézve szántszándékkal tette rajta azon becsületenítést, törvény szerint revideáltván és decidáltván a dolog, a simplicitér essék ki a társaságból, holott pedig meg nem bizonyíthatja, ő rekesztésék azon büntetés alá, ha pedig a társaságon kívül más valaki gyalázná meg oly móddal, azonnal üsse pofon és azután ámbár kihírá is, ne menjen ki a viadatra és ugyan nem is tartozik, mint a ki azt másként is nem érdemli.

Országgyűlés.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 13.

A T. Háznak ma csöndes napra van kilátása. Az ellenzékek egy kis nyugalom állott be, a vitarendezőők ma nem kénytelenek meglepetések előkésztésén gondoskodni. Megvan alapítva, hogy az ujoncjavaslatot csak egy óráig tárgyalják, addig pedig bőven bírja szónokok. Nem is gondoskodtak többről, mint egyről. A toriaiek képviselőjére *Vertán* Endréről várt a feladat, hogy a mai ülést kibeszélje. S *Vertán* Endre meg is felelt ennek a feladatnak. Beszédjének tartalma azonban nem volt »obstrukciós«, sőt ellenkezőleg: mindvégig érdekesen, temperamentumosan beszélt, úgy hogy még a jobboldalról is figyelemmel hallgatták. Egy óra után azt az összeférhetlenségi zsűrit sorsolták ki, amely Bauer Antal ügyében fog itélkezni.

A képviselőház ülése.

Elnök: Tíz órakor nyitja meg az ülést. Főolvasók és hítelesítők a tegnapi ülés jegyzőkönyvét. Elnök jelenti, hogy napirenden van az ujoncjavaslat folytató-

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

lagos tárgyalása és az összeférhetlenségi zsűri kisorsolása.

A Ház áttér a napirendre.

Az ujoncjavaslat.

Vertán Endre: Beszédje elején a hadsereg nyelvél foglalkozik s rámutat arra, hogy ez az egységes nyelv a nyelvben akkor keletkezett, amikor a hadsereg még nem volt közös. Késztelen tehát, hogy a hadsereg egységes nyelvén megállapítása s főleg az, hogy az egységes nyelv gyanánt a német nyelvet állapították meg, alkotmányellenes és törvénytelen. Ugyanígyen törvénytelen felfogás az, melynek itt a honvédelmi miniszter védőjéül jelentkezett, hogy a magyar nemzet lemondott az önálló magyar hadseregről. Ezt a lemondást hiába kereste szőlő a pragmatica sanctióban s hiába kereste az 1867-iki törvényekben. Sehol sem találta meg. Abból, hogy a törvény expressis verbis nem szól arról, hogy haderőnk nemzeti, nem lehet azt a következtetést levonni senkinek, még *Andrássy* Gyulának sem, hogy tehát hadseregünk nem lehet nemzeti, ilyenről a nemzet csak akkor mondhatna le, ha a törvényben határozatlan ki volna kötve és ki volna mondva, hogy a nemzet lemond a hadsereghez való jogairól.

Szólv ezután jogtörténeti alapon bizonyítja, hogy az önálló hadsereghöz joguk van. A tényleges állapotok a hadsereg dolga illetőleg nem voltak a törvénynek megfelelőek. Ezekből tehát nem lett volna szabad *Andrássy* következtetéseket levonni. A nemzet tehát a törvényben le nem mondott az önálló hadsereghez való jogáról. — Szólv ezután reflektál *Fejérváry* kijelentéseire. *Fejérváry* szerint a pragmatica sanctióból következtethető az önálló hadseregről való lemondásunk. A közönség védelméből a közös védelmi kötelezettséget alapítják meg, a mi pedig helytelen, logikátlan és egyuttal veszedelmes is. A közönség már csak azért sem lehetséges, mert a pragmatica sanctió nem az osztrák tartományokkal, hanem az uralkodó családdal kötött meg. Hosszasan fejtegeti ezután a szónok, hogy a pragmatica sanctió minden ponton ellentmond annak a magyarázatnak, melyet a honvédelmi miniszter s pártja adott. Deák Ferencz sem magyarázta így a pragmatica sanctiót, pedig a jobboldal egyre azt hirdeti, hogy Deák politikai örököse. (Ugy van! a baloldalon.)

A honvédelmi miniszter törvénymagyarázata szerint ki van zárva az, hogy valaha olyan háborúja lehetne Ausztriának, melyben Magyarországnak ne kellene részt venni. Pedig a magyar hadsereg önállóságát elhárácsolni nem szabad, mert ez a hadsereg mindenütt dicsőséget szerzett a magyar névnek. Magyarországnak nem lehet áldozata annak a hátlatlan politikának, mely azt a Magyarországot akarja agyonnyomortani, melynek hadserege a dinasztia oly sokszor megvédelmezte s trónját megmentette. (Tetszés a baloldalon.)

A szónok ezután áttér annak a fejtegetésére, hogy a 67-ik törvények is fenntartják az önálló hadsereget. E törvények

mi többé össze nem találkozhattunk. Elűzőm most magamtól, mert a közlés, az együttlét megfoszthatna érzelmeim tiszta kialakulásától.

— S a másik?... —

Az, hadd maradjon mellettem. Ahhoz hozzá köt sok-sok esztendő lepergéséből fakadt kötelesség és hozzáálncol egyelőre ez a karikagyűrű, amely elolvadhat a szerelem forró tüzeiben, de megis roszódhatik a gyűlölet rettenetes tengerében.

S mit csináljak addig én? Távozzak azzal a győtről érzéssel, hogy az ember; bársony-arcának himpörzét csókolgathatja, hogy az akit, *talán* gyűlöl, átfoghatja karcsu derekát, hogy az lefogalhatja minden tekintetét, hogy napról napra, minden órában, minden percben megismogathatja hullámos hajának minden fűrtjét.... Ezzel a tudattal, ezzel a gondolattal hagyjam most el, amikor már végre tudom, hogy *talán* szeret....

— Ne folytassa Béla, — sz kitotta félbe a leány a férfit — ne folytassa. Ez a tudat reánehézedik az én lelkemre is, ez az érzés éltetőzatos, rettenetes gondolatokat ébreszt bennem is, de vigasztal az, hogy mindez záloga, biztosítéka annak, hogy ha még nem gyűlölöm talán eléggé azt az embert: hát fogom gyűlölni.... és akkor megfogom találni a magához vezető utat; akkor kiirtom szívemből a parancsolt érzé-

TÁRCA.

Heine.

I.

Mióta töled tálal estem,
A nevetést is elfeledtem!
Hullott az éle, sokat magam faragtam,
— Kacagni rajtuk magam sem kacagtam.

Mióta olyan mély a gyászom,
A sírást hasztalan próbálom.
A bú, a baj, megtépik a szívem
S nem lát zokogni, senki, senki sem....

II.

Másként nem is lehetne tán!
Meg van mérgezve mindenik dalom!
Mérget leheltél életembe
Én édes angyalom.

Másként hogy is lehetne már!
Meg van mérgezve mindenik dalom!
Ezer kigyó hordok szívemben
És téged, angyalom.

III.

Oly hideg, dermesztő, néma volt az éjjel....
Bolyongtam az erdőn, búsan, szerte-széjjel.
Mélységes álomból fölráztam a fákat....
Szomorún intettek fejükkal az ágak....

IV.

Álmomba sirtam. Megjelentél.
A sirba tetted kedvesem....
Főlébredék s az égő könnyek
Tovább peregtek csendesen.

Álmomba sirtam. Megjelentél.
S elhagytál újra, kedvesem....
Főlébredék és könnyem hullott,
Csak hullott, fájón, csendesen.

Álmomba sirtam. Megjelentél.
És hű maradtál kedvesem....
Főlébredék és sírva-sírtam,
Zokogtam, jaj, keservesen....

Bíró Ártur.

Egy osztorcsapás...

Írta: **Herczeg Jenő.**

A szalonban ketten maradtak. A leány és a férfi. A többiek benn dévajkodikak a másik szobában, ahol vidáman járta a tánc, a tracsos.

A leány arca kipirosodott a férfi esdő pillantásaitól; aki mind melegebben és erősebben szorította a kezét:

— Ne tagadja Irma azt, amit úgy is hiába tagadna. Ne tartson elbizakodottnak, hiúnak, ha azt mondom: érzem a szeretetét. Kéblének pihegése, szemének csillogása, kezének remegése, ez a felindulás, mely ró-

felhagyása miatt női ruha-kelme, vászon, parkét ingek, kalapok és sok más elő nem sorolható

Divatüzletem

halotagi engedélyvel

Az egész raktár egészben is eladafik!

Számos látogatást kér

5—5

Divatüzletem

rendezek, melyre a t. közönséget felhívni bátorokodom.

BENIGNI ZS. uri- és női divatruháza

Wesselényi M.-utca 6.

a magyar hadseregről beszélnek. Lehet-e magyar hadsereg önálló hadsereg nélkül?

Fejérvári Géza: Nem áll! **Gabányi Miklós:** No no! Csöndesen! Mindjárt kitor a parlamenti vihar!

Vértán Endre: Önálló hadsereg nélkül nincs magyar hadsereg, bárholgy iparkodjék is bizonyítani ennek ellenkezőjét **Andrássy Gyula.**

Gabányi Miklós: A babilloni gróf (Derülttség.)

Vértán Endre: Kéri az elnököt, hogy beszédjé folytatása előtt adjon szünetet.

Elnök: az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

Vértán Endre: Folytatja fejtegetéseit. A Ház mindvégig nagy figyelemmel hallgatja a szónokot, akit beszéde befejezése után minden oldalról melegen üdvözlönek.

Egy órákor kísorsolták a Bauer Antal elleni összeférhetlenség ügyében ítélező zsüri tagjait, mely nyomban összeült és hét szóval öt ellenében kimondotta, hogy Bauer esetében nincs összeférhetlenség.

Mozgósítási hírek.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 13.

Minap megírtuk, hogy szükség esetén részleges mozgósítással fognak nyomást gyakorolni a képviselőházra, hogy a katonai javaslatokat szavazza meg és hozzátették azt is, hogy Macedoniában mindig akad egy jószívű rabló, a ki kellő időben agyonlő valakit, hogy meglegyen a háború azaz inkább a mozgósítás közvetlen oka.

Azóta látszólag foedált a helyzet; szinte komolyodik; Macedonia ugyan most is az ösforrás, de szerepel mellette Bulgária, Törökország és Oroszország. Az osztrák magyar monarchia összes lapjaiban és ezek révén világszerte tárgyalták, mint már oly sokszor, a Balkán-kérdést; az ember szinte látja már felvonulni beláthatatlan tömegekben a törököket, az oroszokat, az albánokat és a bulgárokat és szinte gonosz sejtésem szállja meg, hogy ezek talán nem is ősi szokás szerint egymás ellen, hanem egyenesen és együttesen Magyarország ellen fegyverkeznek. Már rejtélyes angol harctéri tudósítokról is regélnék, akik már itt járnak nálunk, hogy a jövő harcok színhelyét előre tanulmányozzák.

Még megérjük, hogy ez a nagy kardcsörtetés és fegyvercsörgés, mely a kelet felől felénk zug, a szegény osztrákok belekényszeríti abba, hogy ami védelmükre mobilizáljon és mi csapni való hazaárulók volnánk, ha ekkora áldozatkészség láttára, nem adnók oda életünket, vérünket, pénzünket minden további ellentállás nélkül a hadseregnek, melynek szuronyain az osztrák császári hatalom, vagy ha úgy tetszik, nagyhatalom nyugszik.

Mihelyet a katonai terheket megszávták, lassanként elnémul a fegyverzörgés, visszavonulnak a felvonult csapatok, napról-napra lágyabb dallamok zengenek és végül kislül, hogy az európai koncert harmóniája sohasem volt szebb, mint éppen most.

De azért ne tessék hinni, hogy a fentemlített keleti államok benne vannak a

komplotban és nagy költségbe verik magukat, hogy a magyar képviselőházra ráijeszzenek. Oh dehogya! sokkal egyszerűbb a dolog. A közös külügyminiszterium sajtóirodájá remekel.

Ugy látunk át az egész komédián, akár csak magunk csinálnók. Az osztrák-magyar monarchia területén ugyanis semmiféle külpolitikai távirat nem kapnak a lapok az ugynevezett távirati irodák útján, a melyet a külügyi sajtóiroda nem revidált volna. Mig máskor a macedón, bulgár és egyéb riasztó híreket, melyeket bármelyik nap könnyű gyártani és amelyekkel megszorult keleti riporterek kiségitik magukat pillanatnyi anyag- és pénzszavarrakból, visszazártják, addig most ezeknek szabad folyást engednek, sőt félszűs helyett még erős borzást visznek véghez.

Meggyőződésünk, hogy európaszerint éppen az osztrák politikai ügynők, konzulok és egyéb diplomáciai képviselők azok, akik szigorú titoktartás leple alatt indiszkreciókat követnek el és látják el az újságírókat a legujabb balkánhírekkel, melyek azután a szélsőrsza minden irányából röptünek Budapest felé, ahol még soha nem jelent meg annyi eredeti külpolitikai tudósítás, mint mostanában.

Ez ügyes manőver, nem kerül semmibe, nem tud róla senki és nem is kompromittálja a magyar kormányt, mely talán maga is fölül a külügyminiszteri nagy kacsatényészletnek.

Csak túl ne lőjjenek a célon és valahogy mesterségesen ne csináljanak a balkánon háborút. Ettől csak általános emberi szempontból fázunk, de magyar szempontból ez sem baj, a mint nekünk nem volt baj eddig sem egyetlen balkánháború. Le-folytak azok nélkülünk és legfeljebb kiszakad még egy államocsk a török birodalomból, a mi még az osztrák császári politikának sincs hátrányára. Nekünk nem kell belekegyedni és nekünk nem kell több tét a balkánon; elég nekünk, de sok is Bosznia és Hercegovina, máig sem tudjuk, hogy mi lesz ezzel a se hus, se hal-orosz-ággal, a hol osztrák katonai uralom folyik-kvóta-szerinti arányban magyar pénzen és majdnem felerészben magyar véren.

Eleg ennyi a jóból; nem kérünk többet belőle.

Intimitások.

A politika kulisszái mögöl.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, febr. 13.

(A fültrombita.) Tízennegy napja immár, hogy az ellenék a hadügyi kormányt ostromolja, *Fejérvári Géza* báró honvédelmi miniszter azonban mégsem vesztette el a humorát. Évonésre hajlik a kedélye a tanácskozó teremben is, a folyosón is. Tegnap esett meg, hogy a fülhájban szenvedő *Nopcsa Elek* báró a Madarász apó szerint „hont védő országháznak” följajlingotta a fültrombitáját.

— Mentens Isten attól — szabadkozott *Fejérvári* — hogy az ellenék ezzel a fülkagylóval megpillantson. Akkor azután olyanokat dübörögne, hogy igazában bele-siketülnek.

* * *

seket, melyeket anyagi előnyökért erőszakoltak reám és ha a szegénység ösvényén kell is áthaladni, mégis kivirágzatot azon az uton a szerelem rózsáit és az a sok tövis, mely most éket képez közöttünk, annak a szívén üt sebet, ki ezeket a töviseket a mi szíveinkbe ütötte bele... Bucsuzunk....

A társaság szétszórtott lassanként, Béla majdnem utolsónak távozott. Lelkében két érzés hullámzott: a remény és a kétségbeesés. A jövő reménye; a jelen kétségbeesése....

A szalonban találkoztak újra. Szó nem jött többé ajkakra, nem volt mit mondaniok egymásnak. De a tekintetük egymáson függött folytonosan. Oh! azok a mindent kifejező tekintetek; a szürke jelenen át, a jövő csillogó képét mutatták meg mindkettőjüknek....

Ki cserélne fel a fény, a pompa, a gyönyör, fényes és zajos termet, a szegénység nádfedeles kunyhójával... Emberek vagyunk: oda vagyunk ahol a földi örömeket leljük; a szegénység — ha utunk tállákozunk — kijuttatunk egy ostorcsapást.

Béla egy egész életet át viselte, a szép menyasszony kocsisának reáhullott ostorcsapását, amely midőn képzelete fényes jövő felé ringatta, mindig emlékeztette egy napfényes délutánra, amidőn boldog érzéssel halgatta, a „gyűlölet és szerelem” nagy harcának tündéri meséjét....

(**Apponyi lemondása?**) És mindennek, ha még oly csekélység is, jelentőséget tulajdonítanak az emberek ebben a mi szép dunaparti palotánkban. Pénteken, veszem például, nem Apponyi gróf elnököt, Sebesen kélt szárnyra a hír: Lemondott! Majd a folyosón vált láthatóvá a gróf alakja. Sorra diskurált *Beöthy* Ákossal, *Rakowsky* Istvánnal meg *Komjáthy* Béával. Békétlet — rebessgetők a „beavatottak” komoly ábrázattal. A hírlapírók szerle rebentek. Kiki más sarokba vonta a „forrását.” A „források” azután a szünet alatt siettek megkönyözkezn a honvédelmi minisztert már azzal a határozott kijelentéssel:

— Tehát visszavontátok, kegyelmes uram, a katonai javaslatokat!

Fejérvári bárót most sem hagyta el a humora. Jelenlét ábrázattal vágta oda:

— Igazán nem tudok még róla, mert ma bizony nem volt időm, hogy hírlapokat olvassak.

Az „Emke” választmányi gyűlése.

Kolozsvár, febr. 13.

Az Emke választmánya Béldi Ákos gróf elnöke mellett, választmányi ülést tartott. Elnök előterjeszté Rákosi Jenő levelét, melyben az Emke üdvözlését köszöni meg. Merza Lajos főpénztáros bemutatta a múlt évi mérleget, melyet kiadtak a számvizsgáló bizottságnak.

Bej-lentetett 21 új alapító és 181 új rendes tag. Több jelentételebb ügy előterjesztése után Fekete Gábor indítványa — mely a hazai ipar pártolásától szól — került tárgyalás alá. Ez indítványt, ami lapunk méltatta már érdeme szerint akkor, midőn Fekete Gábor a »Nemzeti Kaszinó» közgyűlésén hazafias indítványát színtlen megtette. A gyűlés egyhangúlag magáévá tette az indítványt, amely szövege a következő:

„Tekintve, hogy a magyar ipar fellendülése a közönség pártolása nélkül nem lehetséges; tekintve, hogy a magyar ipar pártolása mindnyájunk hazafias kötelessége; de tekintve, hogy a fogyasztó közönségtől pártolást csak akkor lehet várni, ha az iparcikkek minőség és árak tekintetében a kívánalmaknak megfelelnek és tekintve, hogy a közönségtől azt sem lehet kívánni, hogy minden iparcikket előállítási helyén keressen fel, hane n az iparcikkek közvetítésére hivatott kereskedőink feladata és hazafias kötelessége is, hogy azokat üzleti telepükön raktáron tartassák, azt megfelelő módon a fogyasztó közönség tudomására hozzák, a vevőknek bemutatassák és ajánlják, tekintve, hogy a fogyasztó közönségben meg is van a készség szükségletét megfelelő minőségű és áru, honi iparcikkek útján fedezni, ha alhozz bevásárlási helyen hozzájuthat, tekintve, hogy kereskedőinknek nemcsak hazafiaságtól, de üzleti életrevalóságtól is meglehet várni, hogy a jó minőségű honi iparcikkek üzleltükben raktáron tartassák, mert ha azok versenyképesek s kellően közhírre vannak téve, megfelelő gyors forgalomnak fognak örvendeni, kereskedőinknek kell a közvetítésben, épen a nagyobb forgalom folytán, akkor sem lesz, hogy ha az előállított és gyárosoktól kevesebb százalék kedvezményben és rövidebb lejáratú hitelen fognának is részesülni, mint a minőben jelenlegi bevásárlási forrásuk útján részesülnék, — tekintve, hogy ama nézetem szerint téves, de általánosan hangoztatott halhiedelem megváltoztatása, hogy a közönség a honi iparcikkekkel nem szívesen veszi, csak úgy lehetséges és csak úgy remélhető, ha a magyar társadalom tekintélyesebb faktori országszerre komolyan manifestálják azt, hogy a fogyasztó közönség igen is hajlandó s kész szükségleteit honi iparcikkekkel fedezni, ha azok minőség és ár tekintetében megfelelők s ha a kereskedőink útján azokhoz bevásárlási helyén kényelmesen hozzá juthat, tekintve tehát, hogy e szerint szükséges, hogy kaszinók, közművelődési egyletek, törvényhatóságok, egyházak, iskolák stb. határozottan kimondják, hogy igeis készek a honi ipar támogatására, — amint ezt az állam és törvényhatóságok saját szükségleteikre már ki is mondták, — de követeljük a kereskedőktől, hogy ennek lehetőségére módot nyújtsanak, tekintve, hogy csak így lehetséges a magyar iparpártolás fellendítése, általánossá tétele és gyakorlati keresztülvitele, ezeknél fogva az Emke Igazgató választmánya elé terjeszttem a következő határozati javaslatot:

mondja ki, hogy tagjai hazafiaságtól elvárja, hogy a mely cikkekben megfelelő minőségű és áru honi iparcikkek bevásárlási helyén kapható; — szükségleteit ebből fogják fedezni; 2. Átír a kereskedelmi- és iparkamarákhoz, hasson kereskedőinkre, hogy a versenyképes hazai iparcikkeket, főleg ruházati, házberendezési és háztartási, gazdasági és irodai szükségleti cikkekben tartassák üzleteikben; hogy ez iránt a nagy-közönséget alkalmas módon tájékoztassák s vevőiknek figyelmét ezekre felhívják, mert a fogyasztó közönség szükségleteit kész megfelelő hazai iparcikkekben beszerezni s kereskedőinktől elvárja, hogy közvetíté feladatuknál fogva erre alkalmas nyújtsanak; 3. Hasonló értelemben hozzájárulás s megfelelő intézkedés végett megkeresi a) főkö-jainkat, b) a hazai összes közművelődési egyleteket. Le kell már egyszer rázzunk közönyösségünket s a cselekvés terére kell lépni. Itt nem kell áldozat, csak egy kis hazafias, kitartó cselekedet s a hazai ipar „fényre derül”. Ez indítványhoz nekünk valóban alig lehet egyéb hozzá tenni valónk, mint az hogy az írott szó — tetté váljon.

Bathány gróf az örültek között.

Kolozsvár, február 13.

Megdöbbenő hírt jelentenek Budapestről, egy fiatal és gazdag magyar arisztokrata, Bathány Ervin gróf sorsáról. Bevitették hozzátartozói egy elmeorvóintézetbe, noha az ifjú gróf teljesen épeszűnek vallja magát. Ezt hangoztatják bizalmas barátai is, akik most a kiszabadításán fáradoznak.

Bathány Ervin gróf 1877. október 17-én született. Apja, Ferencz már régebben meghalt, anyja, néhai Trefort Ágoston közoktatásügyi miniszter leánya, ma is él. A fiatal mágns gyermekkorra óta komoly, magabavonult természetű volt. Mikor fölserdült, külföldre ment és nagy utazásokat tett.

Londonban megismerkedett az éleseszű Krapotkin Péterrel, a híres orosz forradalmárral, aki belevette oltotta a maga társadalomellenes elveit. Megismerkedett az angol szociális élet vezetőivel is, tagja lett a londoni munkás szociális szövetségnek. Nemcsak társadalmi, de széleskörű tudományos munkálkodást is fejtett ki. Munkatársa lett angol és később német és francia anarkista és szocialista folyóiratoknak s heveshangú, de egyben nagy képzettségről tanuskodó cikkei nagy feltűnést keltettek.

1901-ben hazatért a gróf Magyarországra. Óriási vagyon, előkelő pozíció várta itt. Úra lett több nagyszerűdelmü zala- és vasvármegyei birtoknak, melyeknek központja Bögöte. Gróf Bathány Ervin azonban nem áhitozott a gazdagságra s visszavonultan élt könyvei között.

Jelenlét fordulat állott be a huszonhat esztendő arisztokrata életében, amikor megismerkedett dr. Schmitt Jenővel, az ideális anarkia ismert nevű budapesti prófétaával. Schmitt lebeszélte őt arról, hogy a gróf a Krapotkin erőszakos elveire esküdjön és sikerült is őt eltéríteni a tett propagandájának hívei közül a maga ártatlan táborába. Gróf Bathány Ervin azonban Schmitt-féle utópista eszmék harcosa lett és sűrűn eljár a doktor Uri utcai lakására, továbbá az Akadémia-kávéház külön helyiségébe, ahol a tudományos alapon álló magyar anarkisták összejöveteleiket tartják.

Miután a gróf áttanulmányozta a Schmitt mesterének, gróf Tolsztoj Leónak munkáit, teljesen szakított a tör és a bomba emberének, Krapotkinak leveleivel. Benső viszonyba került az orosz forradalmárnak nagy honfíarsával, Tolsztojjal. Ennek a benső viszonynak az lett a következzése, hogy gróf Bathány tényleg megakarta valósítani a világhírő orosz gondolkodó eszméit. Mint gazdag földesurnak, ez módjában is volt. Visszament zalamegyei birtokára, hogy Tolsztoj mintájára, egyszerű paraszt életet éljen, a parasztok közt. Ezeknek az éltén, során is könnyíteni akart és elhatározta, hogy birtokait, amelyek nagy részben bérletben voltak, maga fogja kezelni.

Megmondotta nyíltan a családjának is, hogy meg fogja valósítani azt a gazdasági teóriát, amelyet Henri George »Forschrift und Armuth» című nagy művében kifejtésre jutottat s hogy testvéri közösségben akar élni a parasztaival, mint Tolsztoj Leó. Ez persze nem tetszett a mágns családnak. Gróf Bathány Ervint fölverték Budapestre és bevezették az előkelő társaságba, a kaszinóba és a Park Klubba. Olyan Cicconet adtak melléje, aki mindenképpen fáradozott, hogy a józan életű gróf belemertüljön a nagyváros löven kinálkozó élvezeteibe, hogy mulasson és elfelejtse azokat a szörnyű államfelforgató eszméket.

De a család terve dugába dőlt. A fiatal gróf utálta a zajos életet és el-elűnt az előkelő társaságból, hogy az ő szegény, szürke tudósát folkeresse. Miután látták, hogy nem akar megváltozni, a családi tanács úgy találta, hogy a grófnak nincs rendben az esze. Egy napon bevitték egy budai sanatóriumba. Négy hónapig tengődött ott a gróf. Gondnokság alá is helyezték. Barátai erre közbenjártak az érdekében és fenyegetőztek, hogy az ügyet nyilvánosság elé viszik. Gróf Bathány Ervinnek, a gróf unokabátyjának és a család doyenjének tanácsára aztán kivették az elmeorvóintézetből.

De a fiatal gróf nem változott. S hogy az esze teljes épségben volt, arra bizonyosság, hogy miután kikerült a sanatóriumból, lefordította Tolsztoj híres munkáját, a melynek nemrég megjelent német kiadásán, »Auf der an die Menschheit» a címe. Azonkívül sok cikket írt a »Socialist» című német s több más külföldi lapba.

A régi életmód folytatásának az lett a következzése, hogy gróf Bathány Ervint ismét bevitték az említett budai sanatóriumba. Az esetet erősen titkolják, de a gróf megtalálta a módot reá, hogy barátai megtalálják hirtelen való eltűnésének magyarázatát. Most másodsor is megkezdte nehéz akciójukat, hogy kiszabadítsák a gróft.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra	—	—	2 korona
Negyed évre	—	—	6 „
Félévre	—	—	12 „

„UJSÁG”

szerkesztősége és kiadóhivatala
Kolozsvárt, Egyetem-utca.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 14.

Kolozsvári képek.

Az ügyész vendége.

Nemrégiben, az egyik sajtóper tárgyalásán a vádlott védője egy kissé meghajtván csipkedni a vádhatóság képviselőjét, utalt arra, hogy „hiszen a hóhér az ügyész urnak legutóbb szívesen látott vendége volt, a hóhér szó tehát nem sértés.”

Ennek a vendéglátásnak körülményeit, egy magántársaságban így beszézte el maga dr. Csipkés Károly kir. ügyész.

Nagyban vártuk a hóhért. Én telefontálaltam Budapestre, hogy ott utasítsák Bali Mihályt: bármikor, bármilyen időben is érkezéék Kolozsvárra, azonnal jelentkezéék nálam.

Bali Mihály meg is érkezett Kolozsvárra, de miután szállást nem kapott, lakásomra hajtatott két kézi bőröndjével együtt. Én a hivatalban voltam, amikor beállított a lakásomra:

— Az ügyész urat itthon van? — kérdezte a cselédemtől.

— A hivatalban van, — volt a válasz.

— Majd felkeresem, de mivel nincs még lakásom, itthagom a csomagjaimat.

A cselédem azt hitte, hogy vendégem érkezett, szépen átvette a bőröndöket, elhelyezte az egyik szobába és az idegen — mert nem nevezte meg magát — eltávozt.

Bali jelentkezett nálam és akkor kérdeztem meg tőle, hogy hová szállt?

— Az ügyész urnát tettem le a csomagjaimat — felelte Bali és elpanaszolta a szállás-mizériákat.

Elhelyeztem őt a rabkórházba, de a cselédem volt csak megrémülve mikor megtudta, hogy mi féle csomagokat vett őrizet alá.

Igy volt a hóhér — bőröndje az én vendégem.

Egy kalap és egy baka.

A tegnapi rettenetes szélviharban történt az alábbi komikus eset:

A Kossuth Lajos-utcából két férfi és egy urihölgy halad a főtér felé. A „Központi szálló” sarkán, a szélvihar lecapja a hölgy fejéről a kalapot és röpti a földön a Hid-utca felé. Az egyik férfi utána rohant a futó kalapnak. Vagy ötven lépéssnyire jó egy baka, kinek cipőjébe ütött a kalap. Az ur ezt látva, meglásítja a lépteit, gondolván a bakától majd átveszi a kalapot. A baka nézegeti a női kalapot, megesdőlja a fejét és még mielőtt a férfi odaérkezett volna, egyszerűen leleszi újból a földre a kalapot és nyugodtan — mint ki jól végezte dolgot — halad tovább....

A szél pedig most újból tovább görgeti a kalapot, a férfi újból futamodásnak indult, a baka pedig lassu léptekkel, szívalral a szájjátán sétál a főtér felé....

— (Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, mint örömmel értesülünk, súlyos betegségéből kiépülve, hétéfőn megjelenik a képviselőházban.)

— (Az „Erdélyi Múzeum-Egyet” bölcsélet-, nyelv- és történettudományi szakosztálya ma délután 5 órakor az egyetlen bölcs. kara II. sz. tantermében felolvasó ülést tart. Tárgyai: 1. Versényi György dr. felolvasása: Tompa Mihály család életéről. 2. Szádeczky Lajos dr.: Erdélyi gunyversek a XVII.—XVIII. századból. Ülésein a szakosztály a felolvasások iránt érdeklődő vendégeket szívesen lát.)

— (Protestáns esték.) Vasárnap február hó 15-én délután 5 órakor a következő helyeken tartatnak protestáns esték: 1. Az ev. ref. theol. fakultás dísztermében. 2. Enek. 55-ik zsoltár (Szabolcska átdolgozásában). Előadja az ev. ref. kollégium dalkara. 2. Felolvasás. »Téli képek», tartja I. Irsay József ref. pap. 3. Szavaltat: »Heródes» Tompa Mihálytól, Segesvári Viktor által. 4. Enek. »Viharban» Dürrentől, előadja az ev. ref. kollégium dalkara.

II. A magyar-u. ref. iskolában. 1. Enek: »A keresztényen eklezia felvirágzásáért». Előadja: a földész dalkar. 2. Felolvasás: Veress Sándor ref. pap. 3. Szavaltatok. 4. Enek.

III. A hidelvei ref. népiskolában. 1. Enek: a földész alkarr által. 2. Felolvasás, tartja: Molnár Lőrinc ref. pap. 4. Szavaltat. 3. Enek.

IV. A monostori városrészben. 1. Enek. 2. Felolvas: Dr. Kecskeméthy István ref. theol. tanár. 3. Szavaltat. 4. Enek.

— (Clauser Adolff temetése.) Ma délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra Clauser Adolffot, kinek díszes ravatalt állítottak fel a Berde Mózes-utcai 5. számú gyászházban. A temetésre kivonulnak azok a testületek, melynek közérdekű munkájában Clauser Adolff oly tevékeny részt vett. A ravatalra már eddig is számosan küldték el koszorújukat.

— (A szépitő egylet gyűlése.) A Kolozsvár város szépitő egylet igazgató-választmánya 1903. február 14-én, szombaton délután 5 órakor (Wessellényi Miklós-utca 15. földszint) gyűlést tart. Tárgyai: Az Erzsébet sétat-úti bérház üzleti helyiség s a felső mulató-hely bérbeadását — Egy-leti ügyek.

— (A budapesti Székely-kör felhívása.) A budapesti Székely-kör lelkes felhívást bocsátott ki a kör céljainak — mely a Budapestre vándorló székelyek segítségét tűzte ki maga elé — támogatására. A „Székely kör” körülben ez év. március hó 8-án d. u. 4 órakor tartja ez évi rendes közgyűlést.

— (Öngyilkosság.) Egy szerencsétlen asszony szállítottak tegnap este felé a Karolina-kórházba, derék mentőnk. Az asszony B. L.-né, Cimbalom-utca 12. sz. a lakásán mérget ivott, úgy, hogy életéhez kevés a remény és lehet, mire e sorok megjelennek, el is érte célját. Öngyilkosságának okát elmondja, hogy az urát elhagyta egy másik férfért, aki megcsalta. Mivel pedig az ura nem akart neki megbocsátani, inkább meg akart válni az életől. E vallomás néhány szavában egy egész tragédia rejlik: a bukott asszony tragédiája, mely mindig és örökké egyforma.

— (Bükköszi tárgyalás.) Érdekes esküdtársi tárgyalás lesz hétfőn Szt. József miniszteri tanácsosnak Nadányi Emil, hírlapíró ellen indított sajtóperében.

— (A székely kongresszus végre-hajtó bizottsága ma délután Bedő Albert ny. államtitkár elnöke alatt tartott Budapest. Buday Barna előadó referált a kongresszusi határozatok végrehajtásáról. Bejelentette, hogy a bizottság a kormányhoz, testületekhez és társadalmi szervezetekhez szükséges előterjesztéseket most már megteheti. Beható eszmecsere után elhatározta, hogy a kongresszus összes anyagát felterjesztik a törvényhozáshoz is. Külön felterjesztést intéznek a kormány tagjaihoz. Külföldön pedig a kereskedelmi miniszterhez, a melyben a nagy munkahányra való tekintettel a székely vasutak mielőbbi kiépítését kéri.

— (Gyümölcstermelés Erdélyben.) A szőlőkdombokai gazdasági egyet. főhivására több megyéből községekben értekezletre gyűlt a gazdák, hogyan lehetne nagyobbtermű gyümölcstermelésre térni. A malomi gazdák értekezletükön kimondták, hogy főlakásuk által elpusztított szőlőtelepek lejtőin nagyobb gyümölcskultúrába kezdenek. A Marosvásárhelyen létesült Sós Kálmán-féle konzervgyárnak ugya kereskedelmi, mint a földmívelési miniszter megfelo államséglyt utalványozott.

— (Szent Antal felolvasó-est.) A legközelebbi Szt. Antal felolvasó-est vasárnap f. hó 15-én este 6 órakor fog megtartatni a róm. kath. főgimnázium dísztermében. Felolvasni fog ezen alkalommal dr. Szamosi János egyetemi tanár ur, „Művészet és az isteni tisztelet“ című themáról; Szalay Aranka tanítónőképezdei növendék és Bogya Sándor joghallgató egy-egy költeményt fognak elszavalni, a Mária-énekkar pedig négy egyházi éneket fog előadni. A felolvasó-estére székhelyi gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök ur megjelenését biztos kiállításba helyezte.

— (Bródy Sándor lapja.) „Jövendő“ lesz a címe az ismert író, március 11-én meginduló hetilapjának. A lap minden vasárnap jelenik meg és előfizetési ára havonként: 1 korona. Főmunkatársak: Ambrus Zoltán és Gárdonyi Géza. A „Jövendő“ kiadóhivatala Budapest, Honvéd u. 10. sz.

— (Dávid Ferenc-egylet közgyűlése.) Tegnap délután 6 órakor tartotta meg közgyűlését dr. Költő Gábor elnöke alatt a Dávid Ferenc-egylet. A titkári és pénztári jelentés után Gál Jenő tartotta meg tartalmas felolvasását a kivándorlásról, melyben ismertette a kivándorlás nagy hátrányait s megállásának lehetőségeit. Felolvasása nagy tetszést aratott. Papp Domokos egy néhány szép, hangulatos költeményt olvasta fel.

— (Roosevelt az aggregényekről.) Két amerikai hölgy levélben megkérdezte Roosevelt elnököt, hogy mi a véleménye az aggregényekről. S Roosevelt erre a kérdésre a következő, igazán amerikai választ adta:

— Az a férfi, aki szándékosan kerül a házasságot, mert szíve hideg és agyvele hig, az emberiségek el nem követ el bűnt, és megvetést érdemelnek az egészséges emberek részéről.

— (Orkán a fővárosban.) Budapest tegnap délelőtt erős szélvihar dühöngött, mely időnkint orkászert jeleget öltött. Az utcákon a járókelők csak nehezen juthattak előre és a mentőknek is gyakran akadt dolguk. Az orkán azonban leginkább egyes épületekben tett kárt. A legnagyobb pusztítást vitte végbe a Baross-utcai dohánygyáron, melynek pláhtetője egészen lehordta. A szélvihar a tetőt három részre szaggatta le. Az első roham reggeli félhat órakor volt, amikor a Baross-utcai rész teteje mintegy 40 méternyi hosszúságban földrengésszerű robajjal zuhant alá az utcára. A nagy pláhtető megcsúszott kettőtört egy gázkandalábért, mire a gáz teljes erővel tödült ki a megnyitott csőből. Hét órakor nagy robaj között lezuhant a tető rigó-utcai része, nyolc órakor pedig a még fennmaradt Baross-utcai rész, úgy hogy ekkor a gyárépületen a tetőnek már nyoma sem volt. Az utcára lezuhant nagy bádogtömegek a közlekedést ott teljesen lehetetlenné tették, miért is a környéket rendőrileg elzárták. A közellévő elemi iskolából a gyermekeket hazaküldték és azonnal mintegy hatvan munkást vettek fel, hogy az omladékrészeket eltávolítsák. A kár jelentékeny, mert csak maga az újnyi vastagságú bádog, melylyel a tető fedve volt, mintegy 176.000 ftba került.

Az erzsébetvárosi templomban a szélvihar szintén kárt tett, amennyiben a meléktornyokról az összes díszítéseket lehordta. A parlament környékén lévő Tisza-féle ház cseréptetőzete szintén áldozata lett az orkánnak.

A mentőket délig hat esetben hívták a szélvihar által okozott balesetek miatt. Eddig két súlyosabb esetről van tudomásunk. Kendra György főpostászt az Akadémia-utcaiban a szél a falhoz vágta és olyan erősen zúzóddásokat szenvedett, hogy a mentőknek kellett öt bajnok-utcai lakásra szállítani. Ugyanigy járt a Mária-Valéria-

utcaiban Steiner Si non tőzdelátogató, akit szintén a mentők vitték lakására. A baross-utcai dohánygyár tetejének beomlásánál emberben szerencsére nem esett kár.

Délben az orkán még mindig tart. — (A török ezredes bosszuja.) Egy regényes szerelmi történet szomorú végének hírt hozza Kaifából (Palesztina) a táviró. Ottorino Datodi nevű olasz fiatal ember, aki már évek óta lakik Kaifában, halálosan beleszeretett Padry bey török ezredesnek 19 éves szép-leányába. A leány viszonzta az ifjú szerelmét. A török ezredes neszt vette a dolagnak s halállal fenyegette az olasz ifjút, ha nem szakítja meg a viszonyt. Ekkor a szép török leány szabónője vette át a szerelmesek közt a közvetítési szerepet. Egy napon a fiatal ember megcsónkított holttestét találták a temető közelében. Keze-lába kötéllel volt összekötözve, feje a két térde közé szorítva. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál fulladás következtében állt be. Kaifában bizonyosra veszik, hogy a gyilkosság a török ezredes házában történt. Az ezredes ellen folyik a vizsgálata.

— (Egy spiritiszta Gironról.) Egy berlini spiritiszta-összejövetelen tegnap Lujza hercegnő ügyével foglalkoztak. Gerling, az ismert szellemidéző többek között elbeszélte a nagy társaságnak, hogy bizonyos szerencsés véletlen folytán módjában van a regényről újabb részleteket mesélni. — Szerinte Giron 50.000 frankot kapott, hogy váljon el a hercegnőtől. A váláshoz hozzájárult az is, hogy Lujza megtudta, miszerint Giron még a közelmúltban is leveleket váltott szeretőjével, egy brüsszeli színésznővel. Giron bizonyára nem fogja az álomlátó ur rászalmát megcáfolni.

— (Drama a tengeren.) Tavaly ősszel 10 évi feyházra ítélt a berlini törvényszék egy Waldes György nevű 25 éves férfit, mert megölt valakit. Letartóztatták a fiatalembert, de amikor a feyházhoz vitték, eddig meg nem állapított módon megszökött. Waldes azóta eltűnt és sehol sem volt feltehető. Hiába köröztek, hiába írtak a fejére 2000 márkát, Waldes időre elvesztett az igazságszolgáltatás számára. Most érdekes kábeltáviratot küldöttek Algeriából. A kikötőjébe érkezett spanyol hajó, a Centa kapitánya bejelentette a kikötői hatóságoknak, hogy a nyitl Océánon haladva az őrtálló matröz harsány kiáltására riadt fel a személyzet:

— Egy ember a vízbe esett!

Látták is a tengerbe esett férfi fejét egy-két pillanatig, de a mentési kísérlet kárba veszett. A habok eltemették a szerencsétlent. Keresni kezdték az utasok közül, hogy melyik hiányzik s ekkor megtudták, hogy egy Waldes György név alatt utazó német volt a szerencsétlen. Az egyik fedélzeti árbócerudon ezt a cédulát találták: »Mors est pax laboris et miseriae, (a halál megszabadít gondtól és nyomorúságtól).

— (Elmebetegék fölvétele és szállítása.) A belügyminiszter az állami elmegyógyintézetekbe való fölvetelről körrendeletet intézett valamennyi megyei és városi törvényhatóságnak, melyből a nagyközön-séget érdeklő főbb részleteket a következőkben közöljük:

Az állami elmegyógyintézetekbe való fölvetel rendszerint csak a belügyminiszter előzetes engedélyével történik. Halaszthatatlan és sürgős intézkedést igénylő esetekben, a beteg valamely elmegyógyintézetbe előzetes miniszteri engedély nélkül is beszállítható. Elmebetegeknek kísérője gyanánt csendőrt soha, rendőrt pedig csak polgári öltözetben és főlserelés nélkül szabad alkalmazni. Fölmentli a körrendelet egyuttal, hogy állami elmegyógyintézet a budapesti lipót-mezei és angyal földi tébolydákon kívül még a következő városokban létezik: Nagykálló, Nagyszében és Kolozsvár (utóbbi helyen az egyetem elmekórtani klinikán). Nagyobb elmebeteg-osztályllyal rendelkeznek továbbá a pozsonyi állami, a győgyösi, gyulai, kaposvári, nyitrai, szegedi és miskolci kórházak, végre a budapesti Szent János-kórház.

— (Ötször ítélték halálra.) Egy Csenin nevű munkás néhány hónap előtt Daberkowban két asszonyt és három gyermeket meggyilkolt. A gonoszlelvő Stólpiban állították törvény elé s a törvényszék minden egyes gyilkosságért külön-külön halálra ítélte. Így hát Csenint ötszörösen ítélték halálra.

— (Kéménytűz.) A Bástya-utca 2. sz. alatt a Rucsa-féle házban tegnap délután kéménytűz volt. A tűzoltóság eloltotta.

— (Razzia.) A rendőrfőigazgató tegnap a város különböző részeiben razziait tartott, mely alkalommal 14 hely és foglalkozás nélküli egyént állított elő.

— (Színházi műsor.) Szombat: A kis fészék. (b. 122. sz.) Vasárnap: d. u. Csokon szerzett rőlegény. este: Mignon. (b. 123. sz.)

* A kis fészék. Nem egészen telt nézőtér hallgatta végig a nem egészen sikerült francia bohózatot, melyről véleményünket már tegnap elmondottuk és a melyen természetesen a második előadás sem változtatott semmit. E műfaj portálása csak akkor tarjuk indokoltnak, ha első-rangú termékkel állunk szemben. „A kis fészék“ nem tartozik ezek közé és így valóban alig tudjuk megérteni színrehozatala okát. A francia pikáns szellemességek határán túlsapó frivolságok, a megszokott-nál is szabadabb tónus: ezek a darab jellegzetes vonásai. A szereplők közül: T. Halmi Margit, Megyeri, Deszéri kiváló alakításokat produkálnak. A darab mulatságos helyzetei különösen a karzatnak szolgáltak nagy gyönyörűséget.

MŰVÉSZET.

> Hangverseny. Ma volt a virgadó nagytermében a Farkas-féle „Kuruc-világ“ reprize. Hozzátehetjük, hogy e második előadás kevésbé sikerült, mint az első. A Kurucvilágot illetőleg egy ízben elmondottuk véleményünket és hovatovább, inkább meggyőződünk, hogy első rangú általános értékű munka; sőt talán a legjobb, amit e téren — t. i. a magyar zene terén — hallottunk. Erkel, Schubert és Jensen műveiről is megmondottuk a magunkét; most csak az előadás szempontjából teszünk néhány megjegyzést. Igen helyes dolog, ha magyar szerzőinket kultiváljuk; de a világtét sem minden éron, mert ez egyrészt az érdeklődés rovására megy, másrészt a cél iránt elhanyagolja a közönséget. Örömmel és lelkesedéssel üdvözljük Farkas Kurucvilágot, mert magyar, és főleg mert szép, érdekes. Erkel, Báthory nyitánya a mestert legkedvezőtlenebb oldaláról mutatja be. Véleményünk szerint ez már ma sem az előadók, sem a közönséget fel nem melegítő többé. Mindez meg is látszott az előadáson.

De azt hisszük, hogy a szereplő zenekar helyenként észrevehető ingadozásaira a givenyén látogatott terem, a szó szoros értelmében „lehangelő“ idő is befolyással volt. Mindezt nagyobb pártolást érdemelt volna Farkas Ödön becses munkája.

A magánzereplők — Vécsey Károly ur és Sándor Erzsé k. a. — jól megállottak helyüket és igen szépen énekeltek.

A zenekarban a fafuvók díszoltak itt, ott. A polgári dalárda dícséretes buzgalommal, precízen énekel.

A piéchélt felváltva Farkas Ödön és Borsai Samu dirigáltak — különösen az utóbbi — kiváló verével, rutinnal és szabotossággal. (— i — cz)

MULATSÁGOK.

Egyetemi köri estély. Ma este „egyetemi köri estély“ a Newyork-szálló földszinti termében. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók az Egyetemi Körben (Kossuth Lajos-utca 10.) az egész nap folyamán.

Jogász-bál. A jogász-bál e hó 21-én lesz, a Nemzeti Színházban.

Kaliko-estély. Az idei farsang egyik legérdekesebb mulatsága lesz a házbr-segélyző állér-egylet március 14-én rendezendő kaliko-estélye. — A mulatságot a New-York szállóban rendezik és a rendezőség Kozma Ferencnével élőkön nagy buzgalommal fejtenek ki az estély sikere érdekében.

Táviratok

— Fővárosi és vidéki tudósítónktól. —

Szmrecsányi püspök kitűntetése.

Budapest, febr. 13. (érk. 1 ó.) Szmrecsányi Pál szepesi püspököt ő felsége valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

A kitüntetett püspökhöz mindenfelől érkeznek üdvözlő táviratok.

A galanthai választás.

Budapest, febr. 13. (érk. 11 ó.) Esterházy Mihály gróf elfogadta a galanthai kerület jelöltségét.

A fizetésrendezés.

Budapest, febr. 13. (érk. 11 ó.) A »Magyar Nemzet« c. felhivatalos írja: Mint értesültünk a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat már keresztül ment az utolsó simítás és legközelebb a Ház elé lesz terjesztve. A benyújtás napja még nincs megállapítva.

Más verziók szerint már holnap benyújtják.

Beteg főhercegné.

Budapest, febr. 13. (érk. 11 ó.) Bécsből jelentik: Károly István főherceg anyja, Erzsébet főhercegnő megbetegedése miatt tegnap este Saybuschból ideérkezett.

Madridi távirat szerint: Krisztina anyakirályné és leánya Terézia infánsnő tegnap este Bécsbe utazott. A pályaudvaron megjelent az asturiai herceg és neje, továbbá a miniszterek és udvari méltóságok, hogy a távozóktól elbucuszanak. A határig a madridi prefekturna és titkára és a kőzbátorsági szolgálat főnöke kísérte a királynét. A királyné Co vadogna grófné név alatt utazik. Kísérőben egy udvahölgy és a magántitkára van vele.

A szász trónörökösné ügye.

Budapest, febr. 13. (érk. 11 ó.) Genfből hazugságnak jelentik ki azt a hírt, mintha a szász trónörökösnét elmebetegként hosszabb ideig

óhajtanák a szanatóriumban tartani. A trónörökösné jövőjéről majd lebetegedése után határoznak.

Budapest, éjjel 2 óra.

Genfből jelentik: A szász trónörökösné születendő gyermeke nézve más bíróság fog határozni. Lujza címe: Toscani nagyszerű cegnő.

Kölnből jelentik: A lapok megcáfolják azt a hírt, mintha a pápa Lujza válóperébe beleavatkozott volna. Annál is inkább kizártnak tekintik ezt, mert a pápát egyik fél sem kérte fel közbenjárásra.

A keleti háború.

Budapest, febr. 13. (Érk. 12 ó.) Londonból a Standard-iroda tudósításai filippopoliszi táviratokat közölnek, melyeknek tartalma, hogy a porta belátta, miként nem bologulhat a macedoniai reformokkal és ezért háborúja Bulgáriával elkerülhetetlen.

A szultán kijelentette, hogy rettenetes módon fog leszámolni Macedoniában keresztény alati-valóival.

Sófiából jelentik: Milajlovsky — a macedon bizottság nevében, levélben szólította fel a macedon származású bolgár tiszteteket, hogy tavasszal, mikor kitör Macedoniában a szabadságharc, sorakozzanak a felkelőkhez. A felkelés március 28 és április 10-iki közötti időben fog megtörténi.

Az általános nagy akcióra, mind a két macedon bizottság egyesül.

A romániai zavargásokért Törökország, Bulgáriát teszi felelőssé.

Budapest, éjjel 2 óra.

Szófiából jelentik: A fejedelem elnöklte mellett tegnap tartott miniszter-tanácsban, a macedon-bizottságok ellen teendő intézkedésekről tanácskoztak.

Budapest, éjjel 2 óra.

A kormánynak blzonyítékai vannak arra nézve, hogy a bolgár bizottság megbízottjai a Görögországban lakó macedonokat ráakarják venni, hogy csapatosan átkeljenek a görög határon Macedoniába. Az a hír, hogy új görög bandák alakulnak, alaptalan.

Az osztrák konverzió.

Budapest, febr. 13. (érk. 11 ó.) A „Fremdenblatt“ jelenti: A Rothschild-csoport, az egyesült bécsi pénzintézetek és a pénzügyminisztérium között a küszöbön álló járadék-konverzió alkalmával való együttes eljárás megállapítása céljából folyt tanácskozások teljes meg egyezésre vezettek. Az egyes konzorcialis tagokra eső hányadrész tekintetében abban állapodtak meg, hogy a postatakarékpénztárra eső precipuum levonása után a Rothschild-csoportra 67-5 százalék és a bankcsoportra 32-5 százalék részesedés jut. Azt a hírt, hogy a jövőndöbéli állami pénzügyi-telek lebonyolítás is az ad hoc egyesült pénzeszoportok fogják végezni, a Fremdenblatt helytelennek mondja.

Szélvihar a fővárosban.

Budapest, febr. 13. (é. 10 ó.) A képviselőház kupolájánál az óriási szélvész az éjjel egy kisebb tornyot lesodort, amely összetört. A kár nem nagy, szerencsétlenség nem történt.

Sztrájk Spanyolországban.

Budapest, febr. 13. (érk. 12 ó.) Madridi távirat szerint: Silvela miniszterelnök egy újságíró előtt azt mondta, hogy a sztrájkoknak kettős jellegük van és pedig van bennök harc a töke és a munka között és van bennök anarkisztikus törekvés. Ami az elsőt illeti, a kormány igyekezni fog helyreállítani az egyetértést, azután pedig erőlyesen fel fog lépni a rendbontók ellen. Cadixban csak a sóbánya-munkások sztrájkolnak, ellenben Corunában, úgy látszik, általános sztrájk van kiállítás.

Népgyűlés a katonai javaslatok ellen.

Budapest, febr. 13. (érk. 11 ó.) A IV. kerületi demokrata-kör március elsejére óriási szabású népgyűlést tervez, amelyen Vázsonyi Vilmos mond beszédet. A tegnapi előkészítő értekezleten megjelentek: Hentaller Lajos és Horváth Gyula országgyűlési képviselők.

REGÉNY
Goëtia. (63)
IX.
Az összecsküvők.

— Nem uram! Dourow István nem barátom, de ő is ártatlan. De tudom, hogy már ő régen tul van a francia határon.

Szíveskedjék most már asszonyom, innen eltávozni. Egyik hivatalnokom el fogja önt kisérni lakására.

Ez parancs volt. Olgaának engedelmeskedni kellett.

Amint künn volt, Marion sikoltását hallotta.

— Bántalmazza talán társai azt a leányt? — Lé-dezte az őt kíséző rendőrtől.

Az csak a vállát vonta és szárazon szólt: házkutatást tartanak.

— De őt csak nem csukják be?

— Miért ne? Pignerol szeretője, mindezenetre bűnrészes, a gyilkolásban, a lopásban és a dynamit-merényletben. Neki is sok van már a rovásón.

A kapuhoz érve, a rendőr egy az utcán lévő csendőrt szólított.

— Az Ön kocsija bizonyára közelben van asszonyom? Majd ide előrehajtatjuk, mivel nagy néptömeg van az utcán, mely csak valami feltűnő jelenetre várakozik. Majd Ont is nihilistának tartják és bántalmazni fogják.

A kapuban várakoztak tehát. Olga hallotta, hogy künn az utcai nagy csoportosulások vannak és behallatszott a rendőrök hangja, amint a tömeg között rendelkeztek.

A lámpa a kapu alatt csak halvány világosságot nyújtott. A felső emeleten folyton jártak-keltek. Félíg és hiányosan öltözködött lakók jöttek lefelé az udvarba. A rendőrbiztos hiába hívta fel őket, hogy térjenek vissza szobáikba, egy nagy része csak a folyosón maradt.

Olga körül és egy kis távolságra, nagyobb csoport maradt állva.

Belsőről nagy jajgatás hallatszott. Nyers férfiangok tulkiabáltak a nő sikoltzását, Marion cipelték el durva szitkozódások közepette.

— Én ártatlan vagyok! — Ne vigye-nak börtönbe! — Én nem akarok ismét börtönbe menni! Én ártatlan vagyok!

A kapujától kinyíltott. A rendőrhivatalnok megragadta Olgit, felemelte a levegőbe és egy csapat rendőr feje felett, beemelte a kocsiába.

— Nem akarok... hallatszott Marion kétségbeesett hangja, de a nagy zivajban elveszett az ő rémes kiáltása.

X.

A végítélet.

Csupán a ház hű barátai voltak hivatalosak. Mindannyian pontosan érkeztek. Egy kis szalon, Olga lakásán és egy volt berendezve, hogy minden hívőre mély hatást gyakorolt.

A falak fekete selyemmel behúzza, melyre ezüst csillagok voltak hímelve. Egy feketével bevont oltáron, nagy ezüst kandeláberben hét gyertya égett. Az oltár előtt a padozaton egy vastag szőnyeg volt elterítve, mely szintén himzésekkal voltak díszítve.

A menyegzőről két ezüst lánc függött alá, mindegyiken egy kis olajlámpácska. A szoba két oldalán, fekete bársonnyal bevont padok állottak. A szoba egyik sarkában, a szokásos fülke a médium részére.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTÉR*.

A Dreher-féle sörcsarnokban

(Szentegyház-utca)

ma, szombalon este

a cs. és kir. 51-ik gyalogezred zenekara hangversenyez.

ŐSZI ALBERT

ékszerész- és órá-üzletében
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca (Hid-u.)
2-ik sz.

(Ciszhegyi fényképészetével szemben.)
Jutájnos árak, alkalmi vételek. Minden e szakra való tárgyak juttatását jóállás mellett elvállalok. — Aranyat vesz és becsesél.
2189. 319-365 Szolid kiszolgálás! 31-?

